

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 3.50 „
Egy hónapra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
szállás mellett.

Hirdetések:

Egy hasábes postá-
soronként 5 kr-vel
számítanak.

A czár.

Debreczen, május 19.

A hágai konferencia az első hivatalos kísérlet azoknak a törekvéseknek a megvalósítására, a melyeknek a szolgálatában békeapostolok, békeegyesületek, interparlamentáris szövetségek és értekezletek eddigelé többször arattak kicsinylő gunyosolyt, mintsem elismerést azok részéről, a kik az államok és nemzetek sorsát intézik. Hiábavalónak látszott a lángoló lelkesedés, a népek epedő vágya a béke áldásainak biztosítása után; az utolérhetetlen utópia kitörölhetetlen bélyegét viselte magán a békemozgalom.

Csodálatos és kifürkészhetetlen utjai a végzetnek! A mikor senki rá nem gondolt, akkor világosította meg egy fényes nap-sugár a békekiáltások sötét szemhatárát. Onnan jött a fényes nap-sugár, a honnan az emberiség legkevésbé várta volna: a hideg, borus, magas éjszokról, Pétervárról. Oroszország nyújtja a béke palmaágát a meglepett világnak. Az az Oroszország, a melyet az európai közfelfogás bárminek könnyebben el tud képzelni, mint a béke apostolának; azaz Oroszország lép föl a lefegyverkezés előharcosául, a melyet mindig a fölfegyverkezés rettegett mintaképeül szoktunk magunk elé

állítani. Nem is fejthetjük meg másképpen a titokteljes rejtvényt, mintha figyelembe vesszük II. Miklós czár egyéniségét. Kizárólagosan és egyedül neki köszönhetjük a hágai konferenciát. — Mindaz, a mit tudunk nemes szívéről, fenkölt gondolkodásáról, emberszerető lelkéről, érthetővé teszi váratlan elhatározását, a melylyel bámulatra és elragadtatásra bírta az emberiséget és minden szivekben meggyújtotta a szeretet lángját maga iránt.

Három részre kell osztanunk a konferencia programját.

Az első részt nevezhetjük a lefegyverzés munkájának, a meny-nyiben azzal a kérdéssel foglalkozik: miképen lehetne megállítani a véderő szaporítását és később előmozdítani a véderő aránylagos csökkentését.

A második rész a nemzetközi viszályok elintézésére a választott bíróságot kívánja kötelezővé tenni.

A harmadik rész a háboru borzalmainak csökkentésére törekszik.

Semmi okunk annak eltitkolására, hogy az általános fölfogás szerint egyáltalán nincsen kilátás arra, hogy a konferencia föladatának első része tekintetében bármiféle kézzelfogható sikert érjen el. Talán még a legmegátalkodotabb optimisták is belátják, hogy

nemzetközi egyezés révén, a jelenlegi viszonyok között lehetetlen kötelezni az államokat arra, hogy bizonyos számon túl ne szaporítsák csapataikat vagy hadihajóikat. Legjellemzőbb erre nézve az öreg Crispi nyilatkozata, a ki ennek az utópiának megvalósítását egyedül arra az esetre mondja valószínűnek, ha előbb megvalósul egy másik utópia: az európai Egyesült-Államok.

A választott bíróság kötelezővé tevésének kilátása szintén nem sokkal kedvezőbb, bár ezen a téren már számíthatunk némi eredményre. Kisebb ügyeknek ilyen módon leendő elintézését talán sikerül belevenni a diplomáciai szokások közé, a mi kezdetnek bizonyára elég volna. De arra nem gondolhatunk, hogy nagy nemzetek ezentul választott bíróságra bizzák sorsukat olyankor, a mikor életbevágó érdekeiket látják kockán forogni.

Leggyümölcsözőbb lehet a konferencia munkássága az emberbaráti téren, ott, a hol a hadviselés súlyos csapásának enyhítéséről van szó. Ambátor itt is sok nehézséggel kell megküzdenie, mert pl. A genfi egyezésnek többször megkísérlett kiterjesztése a tengerre, távolról sem olyan egyszerű föladat, a milyenek az első pillanatra látszik. Hanem azért remélhető, hogy a

TÁRCZA.

Prometheusz a redakcióban.

Írta: Kaczér Vilmos.

Ugyan nincs már ott, hanem jobb helyen, kinn a város végén, a sok vasuti szomszédságában: a kerepesi uti temetőben. Tavaly ilyentályt — hogy virágos kalapok, világos tavaszi kabátkák özőne lett az aszfalt — még együtt esavarogtunk az öreggel, veszedelmesen korán a napfelkeltéhez, természetesen, éjjeli kávéházról, éjjeli kávéházra. Olyanokba, hol sok a leány, szőke, barna, veres, mind más, csak az egyben egyforma, hogy — a töméntelen plüss. selyem, meg mit tudom én micsoda daczára — ropant rosszul öltözött s miadnek kezében hosszukás ridikül. Ha meguntuk az egyik helyen a sok sör és vastag, emelyítő ital szagát, mentünk a másikba. Útközben aztán meg-megállított:

— Gazemberek vagyunk mind a ketten, te is, meg én is. Neked le kéne engem, nekem meg téged. Ilyenkor menni haza minden nap, mikor más becsületes embernek már készíti a vizet, meg a czipőt a cseléd. Hagyj el, vagy én itt hagylak itt téged.

Aztán züllöttünk még egy kicsit —

két hétig, három hétig — aztán elkezdett a melle számázkodni egy kicsit s azután csakugyan itt hagyott. Most egyedül vagyok a hatodik számú szobában, hatodik szobájában a Legfrissebb Pesti Ujság szerkesztőségének.

Ha szabad egy pár szót az én keserű, cinikus vén fiu barátomról, ki még most sem feledkesett meg rólam. Éjjelente, álmaimban hallom a mint szólítgat. Csak suttogás kerülgeti az ágyamat: sok vész el a hangból, ha olyan messziről jön. — Inkább sejtem, amit mond.

— Gyere fiam, nagyon jó itt. Csak a lokomotivok sipolnak egy kicsit, az én fületem pedig tönkre tette már a telefon.

Megyek is hozzá, nemsokára talán.

*

Prometheusz — polgári nevén Fiala Tamás, az esetlen Fiala, kiről szoltam már egy írásomban — itt dolgozott kérem nálunk, a Legfrissebb Pesti Ujság redakciójában. Szenzációkban utazott az öreg — ő volt a riporter — meg főleg abban, hogy rendszeresen, napról-napra azon volt, hogy elvegye egy esomó illuziómat, hogy megutáltassa velem a pályámat, a nagyot, a szépet, a szentet, a magasztosat, melyért ott hagytam a vá-

rosom, a két jó szülémet, késő télen este, egy hosszú kabátban, — feltürt gallérja elfedte a fél arcomat — váltva meg a harmadosztályu vasuti jegyet. (Akkor még nem tudtam, hogy milyen nagy hidegek vannak idekint, hogy mennyi szenvedéssel, jaj de mennyi szenvedéssel van kikövezve a boldogulás felé vezető ut. Akkor még ifju voltam és üde és nagyon sok mesém volt. Azóta elfogytak, elfogytak azóta, nagyon hamar pediglen.)

... Az volt az első, hogy végig nézett. (A hatodik számú szobában, mint már fent is említettem.)

— Fiatal vagy, — mondta — én is voltam. Piros az arcod? Volt az enyém is. — Majd elmegy, — elmegy mint a tavalyi hó.

Aztán volt részem később is a tanácsaiból. Gyűlöltem is egy időben érettk, szenvedélyesen, gyerekesen, az utolsóig. Ha nem volt munka, de dolgozásokozben is beszélt mindig hozzám, rapszódikusán, befejezetlen mondatokban rekedten, — hörgő hangon. Szidta az ujságírást, ezt a modern pióczát, mely szívja a vérünket — én nem érzem — gondoltam akkor — olsorvasztja az idegeinket, s mumiákká tesz bennünket. Egy tarpéji szirt után sóvárgott, a honnan le kellene dobálni

hágai konferencia ebben az irányban sok olyan intézkedést fog tenni, a mit eddig a legjobb akarattal sem sikerült beigtatni a nemzetközi jog kódexébe.

Ennyiben vázoltuk röviden nagy vonásokkal a hágai konferencia kilátásait. Jóllehet ezek tulságosan kedvezőknek nem mondhatók és önámítás nélkül a dolgok eddigi rendjét mélyrehatóan megváltoztató megállapodásokra nem számíthatunk, azért mégsem szabad kicsinyelnünk a csár kezdeményezésének az értékét. Ezt az értéket, a mint egyszer már kifejtettük, nem a konferencia gyakorlati eredményében, hanem morális hatásában kell keresnünk. Abban, hogy a kormányok ime, hivatalosan kezükbe veszik azt a nagy ügyet, melylyel eddig csak a békeapostolok foglalkoztak.

És ez a csár érdeme, a melyért minden nemzetek szívesen nyújtják neki az elismerés pálmáját a holnapi napon, a mikor megnyílik a hágai konferencia. Figyelembe véve azt az eltagadhatatlan bizalmatlanságot, amelylyel a kormányoknak és a diplomáciának jelentékeny része szemmel láthatólag viseltetik a konferenciára iránt, kétszeresen kell fölbecsülnünk a csár érdemét. Kétségtelen mindannyiunk előtt, hogy egyedül az ő imponáló tekintélyének köszönhetjük a hágai konferenciát, mert ha az iránta táplált tisztelet utját nem állja az elmaradásnak, úgy bizony nem egy hatalmasság lemondott volna a szerencséről, hogy résztvegyen a konferencia munkájában. Ez a hivatalos tisztelet a népek szívében az igaz rokon-

szenv alakját ölti és a népek ezzel az igaz rokonszenvvel üdvözik a holnapi napon II. Miklóst.

— Változás a belügyi államtitkárságban.

Képviselői körökben elterjedt hírek szerint Jakabffy Imre belügyi államtitkár rövid idő múlva visszavonul valamely megye főispánjába és helyét a belügyminiszterium jelenlegi második államtitkára, Széll Ignác fogja elfoglalni, kit egyik megüresedő kerületben legközelebb fel fognak léptetni képviselőjelöltül. A belügyi államtitkárságot összeköttetésbe hozzák azzal a hírrel, hogy nemsokára a belügyi tárczát is betöltik saját reszortminiszter által, úgy hogy Széll Kálmán csak az elnökséget vezeti tovább.

A hágai békekonferencia.

A megnyitás.

Hága, május 18.

Beaufort, hollandiai külügyminiszter, mint a vendéglátó hollandiai kormány delegáltja, ma délutáni 2 órakor a nemzetközi békekonferenciát megnyitotta.

Első sorban üdvözölte a konferenciára egybegyűlteket, azután lelkes hangon emlékezett meg a csáról.

„A mai nappal — mondotta — a legérdekesebb diplomáciai színjátékok egyike kezdődik. Ajánlatára az egyik legerősebb katonai hatalomnak, a mely évszázadok óta, nyugaton, délen és keleten feltartóztatlanul hatalmas területeket kebelezett be birodalmába, a mai nappal Németalföld fővárosában konferenciára gyűltek egybe az összes európai hatalmaknak, az amerikai uniónak és a sok ázsiai államnak a képviselői, hogy a nemzetközi bonyodalmak elkerülésének, a honvédelem terhei csökkentésének utja és módja fölül tanácskozzanak.

A mikor az ilyen kérdések megvizsgálására a kezdeményezés egy nagy hatalom uralkodójától indul ki, egészen más fogadtatásra tarthat az igényt, mint amikor magán „békeapostolok“ saját felelősségükre vállalkoznak a békés eszmék terjesztésére a nemzetek közt és egyedül ebből vezetik le azt a jogukat,

hogy a kormányokhoz a felszólítást intézzék: „Le a fegyverekkel!”

Az ifju csár nemes szándékát kétségbevonunk távol áll tőlünk. A konferencia programja olyannyira megfelel az uralkodó egész, jóságos lényének, aki népe javának előmozdítását tűzte ki legelőkelőbb céljául, hogy amennyiben ő maga is figyelembe jön, bármiféle más mellékgondolatnak még a feltevése is jogtalanság volna. Másrészt az orosz javaslatok végrehajthatóságának és lehető megvalósításának vizsgálata kötelessége minden politikusnak, a ki a dolgokat a népek történetének reális alakulása segítségével ítéli meg a multban és a jelenben.

Üdvözlöm az urakat, abban a reményben és meggyőződésben, hogy munkánknak meglesz a gyümölcse, a melyet mi óhajtunk és a melyet az egész világ óhajtva vár.

A konferenciát a ezennel megnyitottam nyilvánítom.

A megnyitás után Németország delegáltja az elnöknek megválasztását indítványozta.

A konferenci közfelkáltással báró Staalt, Oroszoásyág képviselőjét elnökke, Beaufort minisztert, Hollandia képviselőjét, alelnökke választotta meg.

Holnap ismét teljes ülése lesz a konferenciának és ekkor választják meg a bizottságokat. Még nem bizonyos, hogy három vagy négy bizottságot választanak-e. Az egyik bizottság katonai és tengerészeti kérdésekkel, a másik államjogi kérdésekkel, a harmadik a genfi konvenczióval fog foglalkozni, de ha negyedik bizottságot is választanak, ez tárgyalja majd a választott bíróságok kérdését, a melyet a legnehezebbnek tartanak valamennyi közt.

A bizottságok eleinte külön-külön fognak tanácskozni és ha kidolgozták határozatra megérett jelentésüket, a konferencia ismét teljes ülése gyűl egybe.

Egyelőre azt hiszik itt, hogy a konferencia hat hétnél tovább nem fog tartani.

Magyar staggione rendszer.

— Május 20.

A Felsőmagyarország, mely a leggondosabban szerkesztett vidéki lapok közé tartozik, érdemes eszmét vet föl.

mindazokat, a kik ujságírókká akarnak lenni . . .

Es esténként, nyolcz óra körül rendszeren, mikor a munkatársak vacsorázni mentek, egy pár asztal felett égett a gázláng s a mi neveink alatt mesés számok álltak már a krajzliernél. A kanapéhoz vonszolt s nem engedett el, mig nem beszélt el, hogy mint volt.

— Hogy hogy volt? Először is menj haza gyerek, most még nem késő. Aztán mennél, —már nem lehet. Bár nekem mondta volna akkor így valaki! — itt maga elé üezett, hoszan, mereven. — Olyan szomorú volt lecsüngő bajuszával, szürkés szakállával, — beesett, karikás szemével.

— Hogy — folytatta — hogy volt. — Tizennyolcz éves voltam, s mint az ugorka, zöld. Ösmertem egy leányt, egy leányt ösmertem, ki széke volt és kék szemü és Margitnak hívták. Olyan leány nincs is már a világon. — Kék ruhában járt mindig, fehér babosban. Apa a kaszinóban tarokkozott, aludt anya, — a táni pedig — emlékszem még rá, — olyan arca volt, mintha léniával rajzolták volna meg — regényt olvasott, sokat szerelmeseket. A kertben ültünk. Teméntelen virágunk volt, orgona főként. S én lelkesedve kipirult arczal dícsértem a haját, a szemét, a kacagását, — a mely

szébb minden muzsikánál. Tudja Isten, a a szavak szinte egymásba fonódtak és ment, mint a karikacsapás Gyönyörűen beszél — mondta Margit — csakhogy nem mond igazat. Nekem is tetszett a kis, rögtönzött vallomás, — a virágok között született s olyan volt mint egy virág — s este, titokban, gyertya mellett le is irtam, A bácsi szobájából loptam a payirost — vakációkor volt — kéket, két arkust. Aztán beküldtem a helyi lap szerkesztőjének. Vasárnap benne volt az ujságban a tárcza szép garmond betűkkel, hátul a szerkesztői üzenetekben pedig üdvözölte a szerkesztő az új csillagot, — egyben jelentve, hogy a t. p.-t megindította. — Azt a pápaszemes redaktort kellett volna elégetni tiszteletpéldányostul, azt a kerítőt, a ki megszerzett a rotuációsnak. Mert napról-napra benne marad belőlünk e gépben, emberhus kell neki, különben nem szaguldoznának rendszeren a kerekai. S látja fiam a lapunk palotáját, a L. P. U. házát, — a mi agyvelőnkkel vannak a téglák egymáshoz ragasztva. Az enyimből több van benne, de van a magáéból is. S ez a város, ez a bűnös, nyomorult város . . .

— Mondja kedves Fiala ur — kockáztattam meg egyszer — hát miért nem hagyja itt ezt a komédiát. (Később hallottam, hogy miután három esztendeig

ígérgette, hogy beszünteti ezt a bolond kompiániát s az ujságírást, ezt az irtózatot Molochot, eltűnt egyszer a fővárosból, de két nap múlva ismét ott gubbasztott borostás állal az íróasztala mellett.)

— Mennék szerencsétlen, de nem tudok, nem lehet. Prometheus vagyok, nem ereszt az íróasztalom, meg a kávéház.

— A leányra ráunt talán Fiala ur. Miért nem ment el érte?

— Szamár, mit kérdezel ilyeneket. Rosz lettem, rosz lett ő is. A mostohája bántotta, hát . . .

— Mindegy, mást kellene keresni, a ki megértené magát Fiala ur. A házasság az egyetlen jó, puha, meleg fészék.

— Most, — itt meg kellett állnia, mert nagyon erőt vett rajta a köhögés — most mikor úgy éltem, mint a nagyvárosi emberek. Mikor elesőköltam az ifjuságotat kifestett rongyok között. Nem mernék leánygyal az oltár elé állani, hisz a nász után számon kérhetné tőlem azt, a mivel megraboltam, amit az utczán hagytam, ott hagytam az utczán. Mit felelnék neki, mond fiu? Meg kell örülni, meg kell örülni.

Pár hónapig — nagy örömeinkre és esodálkozásunkra — egész vidám volt ezután, szójátékokat csinált, leháskodott velünk, de mikor felütötte az ujságokban a fejét az a bizonyos czápa s a kis ferencz-

Az említett lap jeles szerkesztője *Biró Pál* ugyanis azt ajánlja, hogy a magyar színigazgatók olasz mintára honosítsák meg a *staggione* rendszert. Ezzel érdeklődésben többek között a következő érdekes indokokat említi:

Színészet és kritika!

Bizony nagyon furesán vagyunk mi magyarok ezzel a két fogalommal. Körülbelül úgy, hogy a magyar vidéki színészet valamivel nagyobb nívón áll, mint a mi magyar vidéki színházi kritikánk. — Pedig a színészetünk rossz. És ezzel nem is mondok valami nagy újságot, mert hisz az a tény, hogy a mi színészeink javarésze mégis csak ambícióval tanul és tisztán a pályájának él, míg ellenben a vidéki színházak kritikáját bizony csak olyanok gyakorolják, a kiknek egyáltalán nincs idejük arra, hogy a színészet létérdekelével és azzal az ezer és millió szövevényvel foglalkozzanak, a mi a magyar színészetet alkotja és ez idő szerint súlyos. Ehhez járul azután az, hogy a vidéki kritikák tapasztalatlan és avatatlan kezében lévén nem tudnak helyes irányt szabni a csemetéknek, nem tudják fejleszteni a fejlődésre érdemes és kezdő színészyerekeket.

Egy a szerencse, hogy a vidéki színészetnek van esze és nagyon sokat nem hederít a vidéki kritikára. Legfeljebb fájni neki egy keveset, ha szívét megtalálják sebezni egy pár üres, de csipős kitétel. Mert hisz elvégre a nyomtatott betűnek nagy a hatása. Különösen művész embernél nagy. Igen ám, de ne gunyolódjunk mindezen, mert hisz ez igen közelről érint mindnyájunkat, mert itt egy óriási jelentőségű kulturális kérdéssről van szó. Ez is rossz mint a többi. De azért nem szabad a társulatot, sem az egyeseket okozni és különösen ne írjunk róla úgy, mint a Borszem Jankó mucsai kritikusa! Mert vegyünk első sorban körülményeket tekintetbe. Még pedig a következő sorrendben. Először is: mert rossz a magyar vidéki színészet, hibás érette minden igazgató. Hibás az a ki konzessziót kér, hibás az a ki ad.

Sorompóba kellene állni minden színigazgatónak, ha négy vagy öt nem is akar paktumra lépni — ott kell őt hagyni. Meg kell teremteni a *staggione* rendszert, meg kell teremteni azt a rendszert, hogy legyenek tisztán operett-társulatok, tisztán

vígjáték és drámai társulatok. Akkor lehet teremteni *összjátékot*, akkor lehet élvezni drámai nívót, akkor lehet alakítást várni a színésztől, akkor lehet összeéneklést hallani, akkor követelhetünk tisztes-séges zenekart. De eddig nem. Mert elvégre is azt teljes képtelenségnek tartom, hogy egy-egy színész helyes irányban fejleszthesse tehetségét, mikor ő azt egyéniségébe nem illő munkakörben kénytelen elforgácsolni.

Miért szorítottak le az olaszok minden más nemzetet az igazi színművészet piedesztáljáról. Miért halad a kis Irma Grammatika és száz más olasz, aki még két esztendővel csak segédszínésznőcske volt és ma már bámulatos játékát esdőljük a Goldoni féle stílyt a játékban és miért óhajtjuk vágyó szívvel, hogy vajha a mi szintársulataink is tudnának ennyi elevenséget vinni a színpadra.

Nem hiszik talán, hogy a magyar színészek annyi érdeke legyen a színjátékhoz, mint az olaszok. Hát ezt egyszerűen tagadom. Mert látunk például már ma a budapesti Vigszínházban olyan precíz *összjátékot*, olyan eleven tempót, amelyet attól a fiatal társulattól nem reméltünk volna. Ott is még sok a javítani való, de mennyivel több a javítani való a mi vidéki színészetünknel.

Egyet koncedálok, hogy zenei darabot soha nem fogunk tudni úgy adni, mint ők. Itt már egy nemzeti sajátosságról van szó, amit először az egész világ, hogy minden olasz arany torokkal születik. Ott még a legutolsó talián gyermek is opera áriát dudol. Roppant zeneérzékük van. Egyáltalán érzékük van minden színművészeti dolog iránt. El kellene tőle tanulni azt a *staggione* rendszert.

Mennyivel jobb, mennyivel összetanultabb előadást élvezhetnének, mennyivel jobban fejlődhetnének a magyar színészet. Nem kéne akkor foltozgatni alamizsnaszerű állami szubvenciókkal ezt a rozszant, ütött-kopott hajót.

Sajnos, hogy az állam maga sem tud segíteni a magyar színészet adminisztrációján. Kinevezhetnek vidéki országos felügyelőt, tarthat anketéket, megszabhatja társulatok tartózkodási idejét, a míg nem lesz leleményes a vidéki színigazgatók esszesége és nem fogja meghonosítani azt a modern rendszert, addig nem lesz egészséges állapot.

városi kereskedő asszonyok kofferjeire is rátették már a tátrafüredi czédulát, valószínűleg megbolondult. Ó haza akar menni. De szép lehet most a Fő-utca, az akácz a templom előtt. Az ablakok már a padon vannak, oly édesek a zöld zsaluk.

S elkezdte dicséretét a jó vidéknek, de úgy, hogy a legmegrögzöttebb főváros is — kin már jó vastag patinát hagyott ez a nagy Babel — elfogta a vágyakozás őt hallgatván. Hogy beszélt az anyaföldről, mely olyan hü, a nyárról, mikor csupa arany a földeken az élet, a meddig a szem ellát. Az aratásról. Leányok, legények vágják a rendet s egyszer csak rákezd egyik egy nótára. Utána a többi. Az a nóta, a magyar nóta, nem pedig a kuplé meg a valse. S a tél. A szűzfű hó megroppan az ember lába alatt. Megy vadra. Este. A nádas befagyott a nagy barnaság között fehér darabok: jég. Csend van s a puska csöve megvillan a hold fényében. És a délutánok, mikor folyik a parókián a csendes. A jegyző összeráncolja a homlokát: megint hozzakerült a vörös ász. (A vörös ász jó kártya ugyan, de ennek története van. Harmadéve elvesztte a pakliból a vörös ász s azóta egy papirdarab hegytesíti. Arra persze nagyon kell vigyázni, annak, akihez kerül. Azon pedig, hogy három évig eltart nálunk egy pakk kártya,

ne tessék nevetni; a falun megtudnak ám mindent becsülni.) A tisztelendő ur vidáman mond be egy kontrát, a szomszéd-szobában készíti már a fonatost meg a jófajta szilvriumot a nagyasszony. Négy poharat törül ki, pedig csak hárman vannak. A negyedik a tanító uré. Ő most az iskolában van. Kissé sokáig van ott, mert nálunk csak télen tanulnak.

Nyáron libát őriznek a háznál, a földön vannak a kis discipulusok s ki kell azt pótolni. A kandallóban pedig kedvesen ég a tűz, lobognak a nagy, veres lángok, a nagy veres lángok lobognak...

... Hát jó. Ha a szerkesztő haza jön, mehet szabadságra. De mikorára a szerkesztő hazajött, Fialának nem kellett már a szabadság.

Kedves, cinikus, keserű czimborám, haza kellett volna mennem. Most már nem tudok, nem enged az íróasztal, a kávéház. De egy kicsit elszabadulhatok talán tőlük. A míg végig megyek a Teréz-köruton, az Erzsébet-köruton majd befordulva a Kerepesi-uton. Ki, ki, egész a sinek szomszédságáig. A sok sipolást én sem szeretem ugyan, az én füleimet is tönkretette a telefon.

Megyek, megyek: nemsokára talán.

És addig jöjjön akármilyen igazgató mindig *összetanulatlan*, félvényként ujonnan szervezett társulatokat fog nekünk idehozni. A vidéki kritika pedig a színészek érzékeny szívét fogja sebezni, pedig ők csak martirjai a jelen siralmas állapotának.

Irodalom és művészet.

* **Hogyan reklamáljuk a magasan kivetett harmadik osztályu kereseti adót.** Akinek baja akadt mostanság a harmadik osztályu kereseti adóval, annak kiválóan jó szolgálatot tehet az a kis füzet, amelyben Dr. Berényi Pál, ez a jónévű közgazdasági író állította össze mindazokat a tudnivalókat, amelyek a föld-, ház- és a kereseti adóra vonatkoznak. A tartalmas füzet a Dr. Márkus Dezső szerkesztésében közre kerülő Jogi Könyvtár 6. számát képezi és első része annak a sorozatnak, amely ugyancsak Dr. Berényi összeállításában közli majd az adótörvényeket. A most megjelent füzet az egyenes adók említett három fajára vonatkozó intézkedéseket ismerteti, különösen kimerítően tárgyalja a kereseti adót, ennek során a III. oszt. adóra vonatkozó összes rendelkezéseket, a kivetés módját, alapját és azokat a módokat, amelyekkel a mértéken túl való megadóztatás ellen védekezni lehet. Abban a borzasztó labirintusban, amelyet a rendeletekkel és utasításokkal sokszorososan kiegészített és magyarított adótörvények jelentenek, minden adózó polgárnak ajánlatos tudnivalókat tartalmaz, könnyen megérthető, magyaros nyelven dr. Berényi Pál füzeté. Sajnos, a magyar ember csak sir és panaszkodik a nagy adóteher ellen, de gyakorta azt se tudja, hogy mi alapon rójják meg vele. Természetes, hogy védekezni sem tud a kirovás ellen és csak szidja a finanszot, akit a nagy adóteher kuforrásának tekint, holott senkire sem esik jogtalanság, ha tudja a módját, mikép keresse igazait, Ennek pedig csak egy módja van, megismerni a törvényt és azokat az utakat és módokat, amelyeken utánna járjon az igazának. Az ismertett kis füzet, amely bizonyára nagyon kapóra jelent meg azok számára, akik III. oszt. kereseti adóval vannak megröva, minderre megadja a kellő utmutatást, Grill Károly cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadásában jelent meg és 40 kr-ért minden könyvkereskedésben kapható.

* **Magyar Anekdotalinos.** Csak röviddel ezelőtt ismertettük Tóth Béla nagy munkáját, a Magyar Anekdotalinoset. Most kaptuk a nagyérdéku vállalat 2—3. füzetét. Tóth Béla könyve nagyon is megostromolja az érdeklődés kapuit és az első rohamra beveszi azokat. Csillogó, művészi kivitelű mozaik minden egyes lapja, tele gyakorlati életbölcsességgel, — finom humorral és jóízű elmésséggel. S ráadásul még bemutatja intim vonásokban a magyar nemzet lelkét, olyannak, minő volt ősidőkben és olyannak a minővé lett idők folyamában, sokféle átalakulás után. Mulatságosabb könyv alig képzelhető, minden bölcsessége mellett is igazi kincses bányája a jó kedvnek, a derűtségnek és a tisztára leszűrődött életfilozófiának. — Egy-egy füzet 25 krba kerül. Előfizetheti lehet 6 füzetre 1 frt 50 kr, 10 füzetre 2 frt 50 kr-ával, Singer és Wolfner kiadó czégnél Budapesten, Andrassy-ut 10. sz.

* **Beniczkyne B. Lenke** válogatott regényeinek új füzetes kiadásából most kaptuk a 2—4. füzeteket, a kiváló író nő folytatja ezekben „Sára története” című nagyérdéku regényét. Egy-egy füzet ára, noha a kiállítás igen szép, csak 15 kr. A vállalatra előfizetni is lehet és pedig 10 füzetre 1 frt 50 krral. Kiadja Singer és Wolfner Budapesten, Andrassy-ut 10. sz.

Természet és tudomány.

Jennertől Koch és Pasteur-ig, Baunscheitől a legmodernebb és legújabb „villamos hullámfürdőig“ óriási határvonal van és ezen időközben óriási haladást tett a gyógytudomány, az emberiség eme jóltevője.

E tagadhatatlan nagy sikert és eredményt az orvostudomány csak az által érthette el, hogy szoros lépést tartott a természettudománnyal.

A mikroszkópia, a fizológia, a kémia, a fizika karöltve az összehasonlító bonczattannal és a lélektannal, sok-sok felfedezésre vezette az orvostudományt és nagyon sok tévedéstől térítette el. Azelőtt az volt a leghíresebb orvos, a ki minél több mixtérát tudott összekeverni a félméternyi hosszúra recipén.

A természet törvénye, az individualitás, a diéta, szabadlevegő, hideg víz mind ismeretlen tényezők voltak.

Jenner angol orvos volt az első, aki bebizonyította, hogy az ember és állati testet bizonyos pusztító betegségek ellen „immunissá“ lehet tenni az által, ha ama kóroanyagot, a mely a betegséget okozza, az egészséges test vérébe oltjuk. Ezzel felfedezte a himlő-oltás nagy teoriáját. Azóta másfél évszázad múlt el és a tudomány ez idő alatt nem pihent, hanem folytatta a kutatást. Eredménye eme kutatásnak a vérsavó, a mely hála az Égnek 50—60 perczentjét menti meg a difteritisz betegségbe esett gyermekeknek.

Priznitz laikus eszével vezette az embereket a víz nagy gyógyerejének a felismerésére. Kaltenleitgében, Radegund stb. vizgyógyintézetek és Kneipnak egész teoriája mind Priznitznek az elvén alapul.

Baunscheitot a véletlen vezette rá arra a nagy fontosságú tényre, hogy a petyhüdt idegekre ható inger gyógyító hatással van az idegrendszerre.

Az electro és metalló terapie Baunscheitnek a teoriáján indult meg és itt-ott bámulatos sikert is ért el.

Semmelveisz, kit korlátainak szűk látköre és vaskalapossága a halálba kergetett, örökre halhatatlanná tette magát a fertőtlenítés teoriájával.

Seoda, a bécsi egyetem volt híres belgyógyásza fölfedezte a „hallgatóság“ és „kopogtatás“ teoriáját és eme ugynevezett „perkusszió“ és „auszkoltatio“ módszerével módfölött megkönnyítette a belső bajok kórismének, diagnózisnak a megállapítását.

A bakteriologia, amely a tökélesített mikroszkópia segítségével már ma rendszeresített tudomány, óriási lépéssel vitte előre az orvosgyógytudományt. Mint a hályogától megszabadult ember előtt egy egész világ tárul fel, ugy a bakteriologia is egy egész új világot tárt fel az orvos előtt.

A víz és levegő, eme két isteni teremtmény szintén szegődött az orvostudomány szolgálatába. Hozzácsatlakozott a diéta-étrend. A racionális vizkurák, hol hideg-langyos és forró állapotban, hol pedig borogatás alakban; a klimatikus tiszta — széntartalmu — hegyi és erdei gyógyhelyek, fürdők hatalmas segédeszközzé váltak az orvostudománynak.

Szóval: az orvostudomány mindinkább közeledik a természethez és természetes eszközökkel igyekszik ura lenni az emberi szervezetbe becsempészett bajoknak. Es ez sikerül is. A maszás-kenőgyógymód, a svéd torna szintén nagy szolgálatot teszen az orvostudománynak és nem egy elsenyvedt, eltespedett szervezetnek adta vissza természetes erejét. Hát csak haladjon a tudomány a természettel karöltve egy uton. Mert valahányszor a tudomány el akart térni a természettől és szürke teoriákon, doktrinákon nyargalászott, csak bajt okozott.

Kuthi Zsigmond.

Legujabb.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A király Bécsben.

Budapest, május 19. (Erk. d. u. 2 ó.)
Ő Felsége Bruckból Bécsbe érkezett.

Tüntetés.

Budapest, május 19. (Érk. d. u. 2 ó.)
Grenobleből távirják: Az éjjel 300 tüntető a Cercle Militer elé vonult. Dreyfus és Picquart mellett tüntettek. Három katonatisztet kövel megsebesítettek. A rendőrség a zavargók közül többet elfogott.

Mac Kinley távirata.

Budapest, május 19. (Erk. d. u. 2 ó.)
Az Egyesült-Államok elnöke a következő táviratot küldte a czárnak:

Miklós Ó Felségének minden oroszok császárnak.

A békekonferencia megkezdésének szerencsés napján legbensőbb szerencsekívánataimat küldöm fenséged fenkölt, nemeslelkű kezdeményezéséből a hágai konferencia megnyitásához.

Alaptalan vád.

Budapest, május 19. (Érk. d. u. 2 ó.)
Csávolszky Lajos, kiról egy bécsi lap a napokban alaptalan vádakot tett közzé, ma Budapestre érkezett, hogy ügyeit rendezze.

Stefánia ciutazása.

Budapest, május 19. (Erk. d. u. 2 ó.)
Stefánia özvegy trónörökösne Budapestről, hol a vereskeresztgyelet közgyűlésén elnökölt, Bécsbe utazott. A pályaudvaron sokan megjelentek s megéljeneztek.

Miniszterek Bécsben.

Budapest, május 20. (Erk. d. u. 2 ó.)
Széll, Lukács, Hegedüs miniszterek a kiegyezési tárgyalások végleges befejezésére Bécsbe utaztak.

A szentesi mandátom.

Budapest, május 20. (Erk. d. u. 2 ó.)
Sima Ferencz, ki ellen hitelezői esődöt kértek, elveszti mandátumát. Szentesen új választás lesz.

NAPI HIREK.

— Változások a debreczeni sajtóban.

A debreczeni hírlapirodalom fejlődése érdekében nevezetes változás történik. A Debreczeni Reggeli Ujság ugyanis hat évi pályafutás után holnap jelen meg utoljára. Olvasott, kedvelt lap volt, mely a város minden rétegében elterjedt s a megszűnése csak azt jelenti, hogy a Csokonai nyomda konzorciuma belátta, hogy a magyar olvasó közönség legjavából való debreczeni közönséget már régtől nem elégíti ki az igénytelenebb reggeli kiadás s ezért úgy intézkedett, hogy pünkösdpnapjától a Debreczeni Ellenőr jelenjék meg reggel az eddiginél nagyobb terjedelemben, bővebb helyi közleményekkel és táviratokkal. A kis reggeli lap helyett tehát egy nagy, érdekes reggeli lapot adunk.

A Debreczeni Ellenőr továbbá déli számat is fog adni, csak utcai elárúsítás céljából. Erről különben a Debreczeni Ellenőr kiadóhivatala a következő értesítést adta ki:

Tisztelettel jelentjük, hogy a Debreczeni Reggeli Ujságot 1899. évi május hó 20 án beszüntetjük.

Ugyanakkor a Debreczeni Ellenőrt kétszer naponként és pedig reggel és délen adjuk ki.

A Debreczeni Ellenőr reggeli kiadása terjedelmesebb és csak előfizetőknek küldetik, míg a déli, kisebb kiadás folyton emelkedő nagy mennyiségben csakis az utcán árusítatik s így egyik a másikat nem gyöngíti.

Kérjük, hogy a Debreczeni Reggeli Ujságnak szánt hirdetési megbízásait a Debreczeni Ellenőr déli kiadásának feladni s általában hirdetéseiével mindkét kiadást minél gyakrabban igénybe venni sziveskedjék.

A „Debreczeni Ellenőr“-nek ez az utolsó délutáni száma, mert lapunk vasárnaptól mindennap reggel jelenik meg.

— Zolthay Lajos. Szeretett, nagyra-becsült kollegánk neve ugy kerül az ujdonság elé czimul, hogy el kell őt bucsuztatnunk a debreczeni hírlapirástól, amelyet tizenöt hosszú esztendőn át szolgált nemes idealizmussal és ernyedetlen buzgalommal. A D. R. U., melynek ő volt jeles szerkesztője, holnap megszűnik, illetőleg beolvad a Debreczeni Ellenőr meg-nagyobbodott lapba s mivel Zolthay Lajos egyszersmind városi tisztviselő is, a több munkásságot igénylő szerkesztésben nem vehet részt. Tizenöt éves hírlapirói pályája legjava idejét lapunknál, a Debreczeni Ellenőrnél töltötte. Egy időben felelős szerkesztőjeis voltelapnak, állásától önként vált meg, mivel a hivatali munkálkodást és a nappali szerkesztést nem tudta összeegyeztetni. Minthírlapiró leginkább páratlan tevékenységével, rendkívüli megbízhatóságával, szerény és tapintatos modorával tünt föl. Kollégái különösen nagyra-becsülték, és békés természetére vall, hogy tizenöt évi vidéki hírlapirói pályafutása alatt sosem különbözött össze senkivel. A hírlapírásban különösen akkor volt elemében, mikor a város, vagy az ev. ref. egyház dolgairól kellett írnia. Mindkettőhöz a leg-tisztább és a legodaadóbb szeretettel ragaszkodott. Városa iránti szeretetét módjában is lesz tovább is kimutatni a hivatalos pályán, amelyen az olyan kitűnő munkaerő minden bizonnal csak emelkedni fog. Részünkről őszintén fájjaljuk, hogy elveszitsük a hírlapírásban szerető, páratlan jó társunkat, csak az vigasztal, aki annyira közénk szokott talán mégsem fog tőlünk elszakadni és ha írni kell az egyháztól és a városról, amelynek ügyeit ő olyan önzetlen becsületességgel tud lelkesülni, bizonyára nem fogja pihentetni szép tollát.

— A Protestáns Irodalmi Társaság Debreczenben.

Említettük volt, hogy a Protestáns Irodalmi Társaság szeptember hóban vándorgyűlését Debreczenben tartja. A kitűnő irodalmi férfiak fogadtatására nagy előkészületeket tesz a rendezőbizottság. A gyűlés jelentőségét emelni fogja az a körülmény is, hogy jelen lesz Gyurátz Ferencz ág. ev. püspök a társaság elnöke és Hegedüs Sándor ker. miniszter, a társaság másodelnöke. Az irodalmi társaság fogadtatása program kidolgozása érdekében ma d. e. Kiss Áron püspök lakásán értekezlet volt, melyen jelen voltak, Kiss Áron püspök és Simonffy Imre kir. tan. polgármester, az értekezlet elnökei,

Szöcs Farkas a protestáns irodalmi társaság titkára, Kómlóssy Arthur főjegyző, Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző, Roncsik Lajos tanácsnok a város részéről, Dobiecki Sándor üzletvezető, Márk Endre, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Materny Lajos ág. ev. esperes, Boezkó Sámuel főkapitány, az ág. ev. egyházmegye gondnoka, Erdős József, Balogh Ferenc, Bartha Béla dr., Sass Béla, Zsigmond Sándor esperes, egyházkerületi főjegyző. Az értekezlet örvendetes tudomásul vette Gyurátz Ferenc ág. ev. püspök, társulati elnök levelét, hogy a gyűlést Debreczenben tartják meg. A társaság nevében az elnök elfogadta s megköszönte a meghívást. Az értekezlet tudomásul vette a tiszántúli egyházkerület a debreczeni ev. ref. egyház, a debreczeni ág. ev. egyház, a főiskola s a város törvényhatóságának mint házigazdáknak eddig tett intézkedések megtételére 5-5 tagu bizottságot küld ki. Majd a program kidolgozására került a sor. Szöcs Farkas titkár előadása nyomán a programot nagyjában a következőképp állították össze:

Erkezés szeptember 19-én. Szeptember 20-án reggel 8 órakor istentisztelet, melynek sorrendje ez: Közének, karének a főiskolai énekkar által, ima, predikáció, melyet a társulat által felkért idegen lelkész tart; karének, záróének. A perselypénzt ezuttal a Károlyi Gáspár-féle alapgyarapítására fordítják.

Istentisztelet után d. e. 10 órakor gyűlés a főiskola dísztermében. A gyűlés két részből áll, u. m.: nyilvános és zárt gyűlésből. A nyilvános gyűlés sorrendje a következő:

Megnyitó beszéd, tartja Gyurátz Ferenc püspök, elnök.

A felkért diszelnökök üdvözlő beszéde.

Hegedüs Sándor ker. miniszter, másod-elnök válasza a diszelnököknek.

Titkári évi jelentés felolvasása.

Felolvasás Balogh Ferenc theologiai tanártól.

Alkalmi költemény, írta és felolvassa Szabalska Mihály.

Zárszó. Nyomban ezután következik a zárt ülés.

Délután fél két órakor bankett, utána kirándulás a nagyerdőre, mely mulatsággal lesz egybekötve.

Az értekezlet elhatározta még, hogy ez alkalomra emlékfüzetet is ad ki, melyet a vendégek közt fog szétosztani.

— **Fényes esküvő** volt e hó 16-kán városunkban; ugyanis *Ohrlich* József ur, helybeli zenedeli tanár elvette *Windt* Gizella kisasszonyt, hirneves zongoratanárunk *Windt* Frigyes kedves szép leányát. Tanuk voltak dr. *Hegedüs* Pál és *Krause* Antal urak helybeli 39-ik gyalogezred jeles karmestere. Az örömszülőkön kívül résztvettek az esküvőn a következő vendégek: *Simonffy* Sándor, dr. *Legányi* Gyula, *Vecsey* Viktor, *Aron* Miksa, *Fürst* Odön urak, *Pekler* Ferenc ur, egykori kedves lírai énekesünk Pécsről és neje szül. *Farkas* Jolán, *Farkas* Irma, kik ezen alkalomra messze Pécsről ide utaztak, mint a menyaszony legközelebbi rokonai, továbbá *Szenderfy* Béla és neje szül. *Windt* Irma, kis *Adika* leányuk nyoszolyó volt. Az anyakönyvi actus után, azonnal a róm. kath. templomba hattak, a hol *Wolafka* Nándor püspök tartotta az esketést egy lendületes megható beszéddel befejezést nyert az ünnepélyes szertartás. Végül kedélyes lakoma volt az örömszülők házában, a melyen ő méltósága maga is személyesen részt vett és egy megható szép felköszöntővel üdvözölte az új házaspárt. Aldás és megelégedés környezze az új frigyet.

— **A főiskola Igazgató Tanácsa** két napig ülésezett a héten *Kiss* Aron püspök és gr. *Degenfeld* József főgondnok elnöklése mellett. E tanácskozásokon a kollegium több nagyfontosságú ügyét vitatták meg, amelyekkel a kerületi gyűlés foglalkozik ezután. Megállapított az Igazgató Tanács ügyrendje, megalakultak az albizottságok és jegyzőül megválasztották *Sass* Béla hittanárt.

— **V. H. O. Sz.** A „Délmagyarországi Közlöny“ írja: A temesvári tanári kör, a helybeli sajtó részéről támogatása és az annyira népszerűvé vált felolvasó ciklus sikeres propagálása következtében elhatározta, hogy az utóbbin nyert 251 korona tiz százalékát a vidéki hírlapírók országos szövetségének nyugdíjalapja javára adományozza és erről a helyi bizottságot már értesítette is. — Ha elgondoljuk, hogy hány más egylet... No de ez utóvégre sem tartozik reánk; söpörjön kiki a saját ajtaja előtt. Mindenesetre fogadjon a tanári kör nemes elhatározásáért a vidéki sajtó nevében mondott igaz köszönetünket.

— **Felső folyamodás a csodadoktor érdekében.** Tápai Mihály kuruzslót a járásbírószághoz és pénzbüntetésre ítélte kuruzslás miatt. Hívei azonban nem tudtak ezen igazságos és megérdemelt büntetésbe belenyugodni s azért a következő levelet küldték ő Felsőséghez Tápai érdekében:

Felsőleges császár és király!

Milliók jóltevő atya és legfelsőbb hadura! Mély alázattal emeljük fel felséged dicső trónusának zsámolya előtt alázatos kérelmünket, hogy egy ritka tehetséggel megáldott adófizető polgártársunkat, — a melynek egyéb vétsége nincs, mint hogy kitűnő sikerek elérésével tud mindenféle régi és kezdetleges nagy betegségeket gyógyítani, a melyért őt a kir. járásbírószághoz közegészségügyi kihágás címén 45. napi fogház büntetésre ítélte és pénzbírsággal sújtotta, amelyet készséggel le is fizetett, de a fogházbüntetés alkalmazását túl szigorúnak találván, mivel ezzel a család kebeléről a kenyérkereső apa lesz leszakítva és mivel már ez alapon a foglalkozástól is visszalépett, mely alapon mi alant több adófizető polgárok mély alázattal emeljük fel kérés szavainkat Felsőged kegyelmes színe előtt, — hogy ennek a szeretett polgártársunknak, a ki annyi szenvedővel közölünk jót tett, ezt a fogház büntetést, atyai kegyelmes jóindulatával felsége nagy királyunk elengedni sziveskednék, a mely nagy kegyelmének újabb bizonyítékával előttünk tündöklő koronájának ragyogó gyöngye egyelismét szaporodik és jobbágyi hűségünk hálás jóindulatu szent zsolozsmai imája, mely dicső uralkodásának utain szent glóriaként felséged drága személyed körüllegi és minden veszélytől óvja.

Kelt Debreczenben, 1899. évi ápril 27.

A kérelmezők névsora: Balogh Gergely Csapó-utca 54. sz., Szébenyi Ferenc ácspanos Csapó-kert 2110. sz., Boldogh Ferenc Csapó-kert, Salánky János Csicsogó-tér, Dick György Meliusz-tér, Nagy Sándor Paacsirta-utca, Szabó János Hatvan-utca.

Az elítelt neve: Tápai Mihály, debreczeni lakos.

A levél megjegyzés nélkül érkezett vissza a kabinet-irodától.

— **Az ipartestület köréből.** A festők szakosztálya tegnap délután tartotta a testület helyiségében alakuló gyűlését. Az első tárgy a tisztikar megalakítása volt. Elnökké választották: *Thieszen* Art-

hurtt, alelnökké: *Zelinger* Edét. Választmányi tagok lettek: *Horváth* A., *Bartha* G., *Sallay* S., *Nagy* B., *Hrabéczy* A., *Német* S. és *Venyige* Antal. Azután a *tanoncz szegődtetés* idejének minimumát három évben állapították meg, az előképzettséget pedig legalább 6 elemi osztály sikeres elvégzésében. Az összes építő iparosok szakosztályainak választmányai f. hó 24-én szerdán d. u. ülést fognak tartani.

— **Egy orfeum énekeső balesete.**

Ma délután az a hír terjedt el a városban, hogy egy orfeum énekeső *Simonffy* utca 11. sz. a. lakásán öngyilkosságot követett el, meglötte magát. A rendőrséget is értesítették s *Kaderász* Gábor polgári biztos *Gáspár* Géza dr. orvossal ment a jelzett helyre. — A hírből csak az volt igaz, hogy *Kovács* Vilma orfeuménekeső revolverével játszadozott s bal tenyerét meglötte. A golyó tenyerébe furódott. Az orvos a sebet be kötözte.

— **Névszerinti szavazások.** A folyó év május hó 31-ik napjára kitűzött rendes városi közgyűlés tárgysorozatába a következő névszerinti szavazások megtartása vétetett fel u. m. 1. A *Nyulas* koresma és a hozzá tartozó földterületnek a város utadóalapja részére elidegenítése felett első ízben; 2. A fancieskai 13. tjkvben foglalt kaszálónak a depr. ev. ref. egyház a depr. ev. ref. főiskola és a kegyes tanítórend részére átengedése felett másodízben. 3. A *Simonffy*-utczában létesítendő kis piacshoz szükségeltető telekreszeknek megszerzése felett pedig első ízben.

— **Elmebajos kőműves.** *Kiss* Ferenc kőművesen tegnap az elmezavar jelei mutatkoztak. Nyil-utca 13. szám alatti lakásán összetört mindent, úgy hogy a rendőrség segítségét vették igénybe. *Kiss* Ferencet kiszállították a kórház megfigyelő osztályába.

— **Nyolcvanhatmillió korona egy pénztárczában.** Ilyen esoda is csak Amerikában eshetik meg. Cambon, Franciaország amerikai nagykövete az a boldog ember, a ki azzal dicsekedhetik, hogy 86 millió korona verte a markát. Ugyanis a Egyesült-Államok és Spanyolország közti békeszerződés értelmében az Egyesült-Államok 20 millió dollárt tartoznak fizetni Spanyolországnak a Filippi-szigeteken levő közmunkák váltsága fejében.

Minthogy Spanyolország még mindig nem érintkezik diplomáciailag Amerikával, a pénzre pedig nagy szüksége van, *Krisztina* régens királyné Cambon francia nagykövetet bizta meg a pénz fölvételével. Ez meg is történt, még pedig minden czeremónia nélkül. Cambon jelentkezett a külügyminiszteriumban és miután felmutatta a meghatalmazást, Hay külügyminiszter átadott neki négy darab öt-öt millió dollárról szóló chequet. Miután Cambon nyugtázta az átvételt, szépen összehajtotta és pénztárczájába dugta a 20 millió dollárt, ami egyenértékű 86 millió koronával.

Egy kicsit még elbeszélgetett a külügyminiszterrel, ezután a legnagyobb egykedvűséggel, zsebében a rengeteg összeggel hazasétált lakására. Se detektív, se katona nem kísérte, de még csak egy árva lélek sem sejtette, hogy milyen drága ember halad végig az utcán.

A cheque-ek a new-yorki egyesült kincstárra szólnak, mely köteles az egész összeget arany dollárban vagy aranyrudakban kifizetni. A kincs elszállításáról Spanyolország tartozik gondoskodni. Az összeg

aranyban körülbelül háromszáznyolcvan métermázsát nyom.

Mint hogy pedig az arany 19-szer olyan nehéz mint a víz, tehát egy köbméter arany súlya 19 métermázsá, azaz 380 métermázsá arany 200 köbméternyi tért foglal el. Így tehát, hogy népszerűen fejezzük ki magunkat, az arannyal két kéttablakos budapesti szoba színültig meglenék.

— **Botrány a pertárban.** 1. ügygondnok (rekedten): Egy jogesetem van, kedves kolléga ur. Mit gondol, lehet e *madarakra* özvegyi haszonélvezeti jogot bekebelezni?

2. ügygondnok (szünni nem akaró gondolkodás után, vontatottan): Nem tudom biztosan... Ugy vélem, nem lehet mert a madár nem ingatlan dolog.

1. ügygondnok (rémes hörgéssel): De igenis lehet. A legtöbb madárra lehet...

2. ügygondnok. Hányadik döntvényt mondta ki?

1. ügygondnok (busan, Gauthier Margit-szerű sutogással): Fájdalom, a kuria még nem mondta ki. (Vad tekintettel, öklöbe szoritott kézzel.) Azaz dehogy fájdalom! Szégyen, gyalázat! A méltóságos urak nem tudják... Egy tekintetes fiskálisnak kellett ezt kitalálni! (Egy szende szűz igéző mosolyával.) Amár igaz, hogy ez a fiskális egyike a legnagyobb jogtudósoknak... a nevét szerénységéből elhallgatom...

2. ügygondnok: Halljuk a megoldást!

1. ügygondnok: Figyeljen ide kedves kartárs ur... A madarakat két csoportba lehet osztani. Minden madár vagy flamingó, vagy nem flamingó, azaz: flamingatlan... Tekintve pedig, hogy csak ingatlanra lehet özvegyi haszonélvezeti jogot betáblázni, evidens, hogy a flamingók kivételével minden madárra bekebelezhető az említett jog.

2. ügygondnok (a bámulattól ájultan összerogy.)

A hallgatóság (fogcsikorgatva el.)

A pertárnok a dühtől elkékült arccal; Hej, szolga!

1. ügygondnok (ruganyos léptekkel, de feltűnés nélkül el)

— **Fagy lesz.** A szegedi Meteor, aki május első felére is fagyokat jósolt, de a kinek jelzése csak igen kis részben vált be, most azt írja, hogy május 25 én Orbán napkor fagy lesz. Egész határozottsággal nem állítja ugyan, de igen valószínűnek tartja, aminek következtében a szőlősgazdákat fölhívja, hogy a fagy ellen való védekezésre készüljenek s amit lehet a termésből megmentenek, Ami a pünkössti ünnepeket illeti, e tekintetben azt jósolja, hogy kellemes szép idő lesz s a kirándulók mitől sem tarthatnak.

x **Dreher sörösarnok** — nyári kertjében — ma, péntek este: Szegedi Halászlé, Dunai halak, Gömböly rostélyos. Magyarai festvérék zenekarának zene-estéje.

x **Neumann M.** Az ország legnagyobb és legrégebb férfiruha cége, ajánlja dusan felszerelt tavaszi és nyári idényre szükségelt ruházatokat. A cég az európai divatakadémia Drezdában egy félszázad előtt lett alapítva és a legjobb hírnévnek örvend.

x **Halmágyi Sámuel** legnagyobb női felöltő áruházában a tavaszi és a nyári idényre megérkeztek dús választékban a legjobb és legújabb *napernyők, övök, blouzek, costumok és nyakkendők.* Feltűnő olcsó árak.

x **Hivatali helyiségül,** esetleg *ipari czélokra raktárnak* stb. igen alkalmas, nagy, egy emeletes ház a központban, akár egészben, akár két részre osztva, olcsó bérösszegért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

— „A Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

A Dreyfus-ügy.

Budapest. május 19. Párisból távirják: A Figaró ma első részét közli annak az emlékiratnak, a melyet Piquart ezredes a semmitőszéknek átadott. Ebben az írásban Piquart az ellene emelt négy váddal foglalkozik és határozottan tagadja, hogy a Dreyfus-féle titkos iratesomót közölte. Leblois ügyvéddel Piquart kijelenti, hogy csak az Esterházy-féle iratesomó egyes, nem titkos iratait közölte.

A Voltaire Dreyfusnak azt a két táviratát közli, a melyekkel az elítélt a semmitőszéknek hozzá intézett kérdéseire válaszolt. Dreyfus kereken tagadja, hogy bűnösnek vallotta magát és hogy azt mondta volna, hogy igen is kiszolgáltattott irásokat azért, hogy másokat kapjon értük. ellenkezőleg, mindig s mindenütt igazságát hangoztatta.

Nagyorruak öröme.

Arccunknak kétségtelenül legelőkelőbb része az orr, nemcsak azért, mert az arcz legszembeszökőbb helyén emelkedik, hanem azért is, mert tagadhatatlanul az orr adja meg a leghatározottabban az arczkifejezés karakterét. Lavater, a nagy fizionómista, aki az emberek arczából szerette volna megmondani a jellemüket, tudományának jóformán a felét az emberi orrokról olvasta le; ő mondotta azt is, hogy az orr az arcz tisztessége és bizonyára van is ebben sok igazság. Az orrát mindenki megbecsüli és senki sem szereti, ha az orra alatt piszkálnak. Pedig az orr magában véve nem mondható szépségnek, vagy legalább is ritkán s a lírai költők bizonyos előszeretettel szoktak megfélekedezni szerelmes verseikben a leány orráról. E mellett néha a természet is malicziózus játékot űz az orokkal, nem éppen megfelelő helyre juttatván a különböző nagyságu és alaku orrokat.

Mert ha Caesar, Brutus Cromwell, Richelien, Kant és Voltaire erősen kiálló, hatalmas orral büszkélkedhettek is, ez még nem nagy baj, sőt jó az életrajzírónak, aki elmondhatja, hogy a nagy férfit már az orra is predestinálta a világtörténeti hivatásra: de mit szóljon a szegény telekkönyvi betétszerkesztő, akit a természet az orra nagy dimenzióival akart kárpótolni egyéb javak hiányaért?

És mit szóljon a szegény tizenhatéves kis leány, akit a fölolvással egybekötött zártkörű tánczestén azért nem kér tánczra senki, mert az orra kissé tulmegy az illendőség határain? Őket akarjuk megvigasztalni, amikor elmondjuk nekik annak az angol leánynak a történetét, akinek piros az arca, szőke a haja és kék a szeme, csak az orra volt igen nagy, szomorúan nagy. Nagy busulásában gondolt egyet az angol miss, aki majdnem csinos lett volna, ha az orra el nem ékteleníti s elment Goodale doktorhoz, a bostoni sebész-professzorhoz, hogy könyörüljön meg rajta s igazítsa helyre azt a hibát az arczán.

Goodale professzor meg is könyörült a leánykán s megoperálta olyan ügyesen, hogy kívül az arczán nyoma sem látszik az operációnak s az orra mégis sokkal kisebb lett. Nagy most az öröme az angol leánynak s nagy lehet az öröme nemsokára hasonló sorsú társnőinek is, mert Goodale dr. az ő okosan kiesztelt módszerét megismertette az orvosokkal s ezek után akárkinek módjában áll majd, hogy a természet hibáját, amely neki annyi kellemetlen percet szerzett, tettségére szerint kijavíttassa.

CSARNOK.

Egy álmodozó naplója.

Írta: Ifj. Hegedüs Sándor.

(Folyt. és vége.)

— Szép vagy, tündéri szép, de hideg, mint a csillogó hó. Fehér fényed agyvelőmíg hat, de semmi meleget nem ad az én szegény küzködő lelkemnek, mely rajta függ összes vágyaival együtt a te fehér szép orezádon. Ne légy kegyetlen, a miért hatalmas vagy, ne légy oly büszke, a miért ezüst színed van. Mért mosolyogsz, ha rád nézek, hogy aztán újra tova tűnj csak, álmaim tündérképe te, ezüst lelkű holdkirályné.

A hold ereje kissé haloványulni kezdett s aztán arca előtt, mintha fátyolt húzott volna rája, egy vékony felhőfoslány csapódott szeme fölé; csak éppen egy kártyavastagságnyi, mely mögül elé tudott kandikálni oly szeliden, mintha jóindulatát akarná elárulni vagy talán szánalmát, melyet az ábrándozó legény kiérdemelt. Aztán eltűnt egy felhőkárpit mögött és elő sem bujt többé ez estén rejtekéből, mert a felhőfal mögött ugyesen tovaosont és magára hagyta álmodozó barátját a sötét szobában, egyedül.

Szombat felhős, homályos egén soká nem látszott meg a hold, nem birt erőt venni a ködbirodalmon, csak mikor egy helyen felhasadt a felhő, ott jelent meg hirtelen, váratlanul fél képével, ezüst-ragyogásban.

— Jó estét, álmodozó, halavány legény! Még mindig úgy tisztelsz, mint azelőtt? Még mindig úgy nézel rám, mint mikor először találkoztunk? Sejttem, mit akarsz mondani, de eléred-e, nem nagyon messze ut az ifju erődhez? Jól vigyázz, a holdkirályné, az ezüstlelkű holdkirályné a pályadíj!

S az ifju mosolygott és szeme föllobbanó lánggal adta meg a választ:

— S ha a legtávolabbi csillag ezüstbőrű lakója volnál is, érted, utánnad mennék, ha másért nem is, csak hogy lelkedet lássam, szemedet megbámuljam; te most indulsz utadra tovább, bámuló, imádó csillagok ragyogtak körül vándorutadon, tulvilági fény futja be pályádat; te hatalmas éjkirálynő, emlékezz néha örök barátodra, ki ott fekszik fehér ágyvánkosán és felőled álmodozik, felőled, a ki mindene, de kit soha el nem érhet!

A hold szeme biztatóan ragyogott fel, mintha azt mondaná:

— Miért nem!? Csak bizz és törj előre!...

Az álmodozó legény könnyekkel feltelt csak, mást mondani nem tudott. A hold pedig szétverve játszi könnyűséggel a felhőtábor, felkuszott föléjük, büszkén magasra, úgy, hogy a mint a ködfoslányok ezüst tróna alatt elvonultak, csak olybá tűntek, mintha egy szétvert sereg vonulna csapatostól a vesztett csata után.

Némelyik oly alakot öltött, mintha lovon ülne ember katonája, s üstökén sisakforma süveg tanyázna. Hirtelen kisebb regimentek sorakoztak egymás mellé s mind hódolatképen haladtak el a hold előtt, ki nyugodtan nézte fejedelmi magaslatáról a tovatűnő sereget, ezüstfényét egy darabig rájuk pazarolta még és azután tovatűnt s hagyta, hogy a homály ráboruljon a fanatisztikus ködsegregre, melyben csak az imént még ő győnyörködött.

Sokáig nem jött aztán elő. Pár nap, egy hét is eltelt, ott járhatott valahol a felhőcsoport mögött, de előtérbe jönni nem tudott.

Az álmodozó legény várta, minden nap várta királynéját, de hasztalan, az nem mutatkozott.

Ismét szombat este volt, mikor a tiszta éj buráján feltűnt a fejedelemlő,

hogyan szokott utjára keljen. Teljes pompában volt. nagyobb már nem lehetett: egész képe ragyogott és kedves fény-sugarai ezüst hangulatot adtak a vidéknek.

Az ábrándozó legény epedve várta kedves királynőjét, hogy akkor, mikor legszebb pompájában jelenik meg előtte, királyi palotájának teljes csodájában, akkor baesuzzék tőle örökre, mert soha el nem érheti. Erőtlen ereje, csak lelkét viszi hozzá, de ő maga a párnatetőről megmozdulni nem tud, hogy lelke erejét kövesse s teljes erővel fölverődjék a fehérlelkű holdkirályné mellé. Szomorúan bucsuzott el kedves lelkü uralkodójától, pár szóban csak, de az keserves zokogásforma volt, mely a lélek mélyéből fölfakadt.

— Kedves lelkü lény te, ki évek hosszán voltál egyetlen gondolatom, kiért teljes erővel küzdöttem, ám soha enyém nem lehetsz. Pedig lelkedet, idegen lelkedet megértettem én, tudom, hogy mily csodaszíne van, mily különös szokatlan színben ragyog, mikor felcsillan és szemedből előtör. Megértettem lelkedet, bizony tudom meg, összes rejtélyével együtt, de elérni nem tudom. Menj utadon tovább és hagy pusztlúni engemet. A te ezüst palástodat csókolom; vedd úgy, mintha bucsucsókom volna ez, melyet, mikor bevallom, hogy értelek és el nem érlek, végtelen örömben és kegyetlen fájdalomban, feléd lehellek. De ha néha mégis a felhő megfutja arczodat, egy-két könyvet ne sajnálj attól a szegény, bolondos gyermekifutótól, ki érted mindent feláldozott. Menj, menj utadon s hagyd, hogy elszakítsam tőled bolondos lelkemet, az én szegény bujdosó lelkemet.

S a holdkirályné, a esodatündér, fátyoltvont rege szép arczára és a halvány párafelhőből az eső permetezve földre hullott.

Talán megértette az álmodozó lelkét s neki is fájt, hogy örökre elszakadtak... neki, az idegennek.

NYILT-TÉR.

Margitforrás-telep (Beregmegye.)
A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas nátriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitiűnő hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál különösen szívós váladék esetén; tüdőveszeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit víz” megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek. A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hójag hurtos bántalmainál, a kö- és hemoképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárjai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt advak a „Margit”-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz
kiváló óvoszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:
ÉDESKÖTY L. ásványvíz-nagykereskedés
os. kir. udvari szállító BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Svájezi selyem legjobb!
Kérjen mintákat a mi újdonságainkról fekete, fehér vagy színesben 35 krtól 9 frt 50 krig méterenként.
Különlegesség: Legujabb Selyem-Foulard, Rayé és Chiné ruhák és blousokra 52 cm. széles, 60 krtól méterenként.
Eladunk Osztrák-Magyarországba csak direkt magánosoknak és küldünk válogatott selyemszöveteket vám- és portómentesen a házhoz szállítva.
Schweizer és Társa Luzern (Schweiz) selyemszövet-kivitel.

KÖZGAZDASÁG.
Érték-tőzsde.
A debreceni Közgazdasági Bank Részvény társaság közlése.
1899. május hó 19-én.

Allamadósság:		
Magyar aranyjárdék 4%	119.60	120.--
vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.75	121.75
koronajárdék 4%	96.90	97.30
regále vált. köt. 4 1/2%	100.25	101.25
Osztrák aranyjárdék 4%	119.50	120.--
Egységes államkötvény 4 1/2%	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.25	139.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	386.50	387.--
Osztrák hitelbank részvény	358.10	358.30
Magyaripar- és keresk. bank. r.	101.50	102.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
3%-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	119.50	120.50
Magyar vörös keresztisorsjegy	11.25	11.75
Osztrák	20.40	20.90
Olasz	12.75	13.25
Bazilika sorsjegy	6.90	7.40
Jó-sziv	3.60	4.--

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.66	5.74
20 márkás arany	11.78	11.82
20 frankos arany	9.55	9.59
1 Sovereigns	12.05	12.09

Budapesti gabonátözsde.
I. Készaru-üzlet.
1899. május 18-án.
Sürgősebb kínálat mellett, a forgalom ma buzában vontatott jellegű volt. Elkelt körülbelül 10,000 mm. 10 krral olcsóbb árak mellett.

Rozs változatlan.
Tengeri szilárd, 2 1/2-5 krral drágább.
Eladatott:
Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 81 k. 9-35 forinton, 300 mm. 79-5 k. 9-37 forinton, 100 mm. 79 k. 9-25 forinton, 100 mm. 78 k. 9-15 frton, 1000 mm. 78-5 k. 8-95 frton. mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.
A szilárdabb amerikai jegyzések, melyeket kedvezőtlen vetésállással indokoltak, nem igen befolyásolták ma az üzlet irányzatát — buzában. — Ugy a májusi buza, melyből 7000 mm. került felmondásra, mint az őszi hanyatlott.
Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:
Buza májusra 8.90, 8.91, 8.88, 8.89,
októberre 8.95, 7.88, 8.93, 7.90,
Rozs októberre 6.43, 6.42,
Zab májusra 5.55, 5.56,
októberre 5.42,
Tengeri májusra 5.53,
júliusra 5.60, 5.61,
Repeze augusztusra —.—

Délutáni határidő-üzlet.
Délután 4 1/2 órakor a következők voltak a záróárfolyamok:

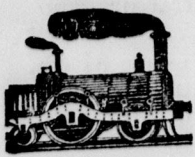
Buza májusra	8.82 — 8.83
októberre	7.89 — 7.90
Rozs októberre	6.42 — 6.43
Zab májusra	5.55 — 5.57
októberre	5.40 — 5.42
Tengeri 1899. májusra	4.52 — 4.53
júliusra	4.58 — 4.60
Repeze augusztusra	12.25 — 12.35

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**
Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Lelkiismeretlen gyárosok
ujabban az én több-
izben kintitett
GLOBUS
tisztító kivonatnak
hamis utánzatait
kísérik meg for-
galomba hozni ér-
téktelen árban és
hasonló csomagol-
lásban.
A valódi és felül-
multhatlan

GLOBUS-tisztító-kivonat
valamennyi dabozán az én teljes címom és védjegyem látható.
Globus a vörös keresztcsikon.

CSANAK JÓZSEF
fűszerkereskedése
ajánl az ünnepek alkalmából legfinomabb minőségű
csemegeárut,
Oroszy-féle kiváló finom bonbonokat és süteményeket; tiszta tejszínből készült teavajat, és naponként érkező friss budapesti élesztőt.
Csanak János nagyvadasai termeléséből, ösmert kitűnő minőségű tisztán kezelt **Ezerjő, Riaring, Oportó** és **asztali boroka**; ugyszintén **Teutsch-féle** erdélyi hegyi **csemege-** valamint magyar és francia **Pezsgő-borokat.**

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány* - - 12.— déli	Vegyesvonal	1.28 délután	
P.-Ladány - - 3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.18 délután	
P.-Ladány - - 8.15 este	Személyvonal	9.45 este	
Budapest - - 9.01 reggel	Gyorsvonal	1.50 délután	
Budapest - - 12.36 délután	Személyvonal	8.10 este	
Budapest - - 10.27 este	Személyvonal	5.45 reggel	
Debreczen—M.-Sziget			
Királyháza - - 5.22 reggel	Személyvonal	1.10 délután	
M.-Sziget - - 8.— reggel	Személyvonal	9.50 délelőtt	
M.-Sziget - - 8.56 délután	Személyvonal	10.50 este	
M.-Sziget - - 6.46 délután	Gyorsvonal	11.18 este	
M.-Sziget - - 8.20 este	Tv. sz. sz.	7.20 reggel	
Debreczen—Szerencs			
Szerencs - - 8.25 reggel	Személyvonal	11.28 délelőtt	
Szerencs - - 4.01 délután	Személyvonal	7.— délután	
Szerencs - - 7.— este	Személyvonal	10.30 este	
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony 4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24 délelőtt	
Füzes-Abony** 4.16 délután	Vegyesvonal	7.56 délután	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes			
N.-Léta—Vértes 8.35 reggel	Vegyesvonal	10.45 délelőtt	
N.-Léta—Vértes 4.21 délután	Vegyesvonal	6.15 délután	
Debreczen—Tisza-Lök			
Tisza-Lök - - 5.28 reggel	Vegyesvonal	9.17 reggel	
Hajdu-Nánás - - 11.20 délelőtt	Vegyesvonal	1.18 délután	
Tisza-Lök - - 4.06 délután	Vegyesvonal	7.29 délután	

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Gyertyánliget

(Kápolapojéna.)

A legszebb, a legegészségesebb klimatikus erdei gyógyhely és ásványfürdő Máramaros megyében.

Csodálatos szép fekvés, tiszta por- és szélmentes, ozondu levegő. Kitűnő ízű és könnyen emészthető **vasasforrások**. Tökéletes berendezésű **hidegvizintézet** külön női osztállyal. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. — Mérsékelt árak; elő- és utóidényben sokkal olcsóbb.

Idény: május október. Vasuti állomás: NAGY-BOCSKÓ. Kimerítő prospektusok ingyen. Bővebb felvilágosítással szolgál **Fürdőigazgatóság.**

463—3—3

Visk-Várhegy

legolcsóbb hazai vasas és hegyi klimatikus gyógyfürdő

MÁRAMAROSMEGYÉBEN

Szobaárak 25 krtól 1 frt 50 krig.

Pormentes ozondu erdei levegő. Ivó- és fürdőkúra, hidegviz-gyógymód, vasláp és fenyőfürdők. Biztos siker a vérszegénység minden alakjainál, terméketlenség, tehetetlenség és mindennemű idegesség-nél. Kényelmes szobák, kitűnő keresztény és izraelita vendéglő, mérsékelt árak mellett.

Idény: június 1-től szeptember végéig. Vasuti állomás: Bustyaháza vagy Técső. — Prospektust kívánatra küld bármikor a

481—6—1

Fürdőigazgatóság.

VALÓDI LINOLEUM PADLÓZOMÁNCZ

Fontos háziasszonyoknak!

puha padlóra
minden színben.

Befizetett védjegy: VAS LOVAG.

Nincs többé ragadós szobapadló! Linoleum padlózománcz egy óra alatt keményre szárad, gyönyörű fénye van és elérhetlen tartóssága.

Többször megtörtént, hogy az Eisenstädter-féle Linoleum helyett utánzatokat kaptak a vevők, figyelmeztetjük tehát a t. vevő közönséget, hogy mindig és csakis Eisenstädter-féle Linoleumot kérjen a *vas lovag* védjeggyel.

LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR
EISENSTÄDTER TESTVÉREK, Bécs.

Debreczenben kapható:

Békés Emil
Osanak József,
Félegyházi János,
Franciscs és Jóna,
Fritsch Károly,
Ganofszy Lajos,

Geréby Fülöp,
Kohn Lajos,
Kontsek Géza
Leidenfrost Gyula,
Parti Ferencz,
Rickl József Zelmos

Roth Antal,
Sesztina Lajos
Szabó Zsigmond,
Térei József,

cégeknél.

439 15-9

Tisztelettel értesítjük mindazon t. cz. vállalkozó, építész, építőmester urakat és az igen tisztelt építető közönséget, kik — miután ez utóbbi hetekben csertéglá készletünk elfogyott, — így kénytelenek voltak szükségletüket másutt beszerezni, hogy téglagyaráinkban a gyártás annyira előrehaladt, miszerint a mai naptól kezdve már szívesen szolgálhatunk:

a legjobb körkemenczei csertéglával.

Továbbá ajánlunk körkemenczében égetett **vastéglákat** sertéshizlaldák és járdák kirakásához. Sima nyers **falazati téglát** gépen készítve.

Szénnel égetett lapos és kupás cserepet.

Mütéglát, konyha és folyosók kiburkolásához hat- és négyszegletes alakban. A legnagyobb méretben készült teljesen kiszáradt **vályogot.**

Kívánatra mintákkal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendelések és vasuti szállítmányok a legnagyobb gonddal csomagolva, mérsékelt fuvardíj felszámítása mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Utalványok válthatók a társaság irodájában: **Széchenyi-utca 21. szám. — Telefon 71. szám.**

Megrendelések házhoz szállítva is elfogadtatnak.

Teljes tisztelettel

Berger Jenő és Horváth János

„Első Debreczeni Téglagyár-Társaság“

Debreczenben.

487—4—2